

fiskevattenägarna

Förbundsdirektören reflekterar

Miljöorganisationer och miljömyndigheter gör mycket viktiga och nödvändiga insatser inom många områden. Men ibland blir det riktigt fel och detta beror nästan alltid på bristande verklighetsförankring eller stelbenta mellanstatliga överenskommelser som inte tar någon regional hänsyn. Världsnaturfondens konsumentguide för fisk är ett lysande exempel. Sedan flodkraftan fick rött ljus devalverade WWF trovärdigheten i en från början bra guide. När man några år senare spädde på med att rödlista gäddan, en av Sveriges vanligaste fiskarter, var måttet rågat. Att försöka förstå hur WWF resonerar kring listningen av dessa båda arter är outgrundligt. Men det är tydligt att det handlar om okunskap om mänskliga fundamenta som att ett ansvarsfullt brukande i sig är en nödvändig drivkraft för att bevara en art som flodkraftan. Det är också uppenbart att listningsprocessen styrs från i organisationen tyngre länder än Sverige. Att andra länders situation och ställningstagande nu kan sätta käppar i hjulet för hur vi i Sverige förvaltar och nyttjar vår viktiga landsbygdsresurs, signalkraftan, är ytterligare ett aktuellt exempel på vådan av storskalighet kontra närodlade beslut. Många miljökampanjer och miljöbyråkrater skulle må bra av lite praktik ute i verklighetens mylla.

Mina båda döttrar, numera mer eller mindre utflugna ur boet, är båda uppväxta på en gård vid Västerviks skärgård. Här stod blåbärsskogen, svampkorgen och utflykter till gäddviken eller abborrgrundet ständigt på dagordningen. Årligt fiske efter signalkräfter, var och är, en tradition sedan deras späda år. En insikt är att denna uppväxt nära naturen har skapat ett helhetsperspektiv kring människa och miljö hos tjejerna, en insikt som saknas hos städernas miljökampanjer. Då döttrarna spontant och samstämmigt häpnar över, och ifrågasätter, WWFs rödlistning av gädda, eller avfärdar EU:s tankar om utrotning av signalkräfta som tokerier känner jag hopp inför framtiden och trygghet i min egen ståndpunkt.

Nya medlemmar

På medlemsfronten inte mycket nytt så här års. Vi välkomnar emellertid Storborgarens Fvof (Västernorrland), Alkvetterns Fvof (Värmland) och enskilde näringsidkaren Harry Salmgren (Jönköping) in i medlemsfamiljen. Sedan årsskiftet har sammanlagt 16 föreningar, 4 företag och en organisation tillkommit som nya medlemmar i Sveriges Fiskevattenägareförbund.

Halland inför rådslagsmodellen

För att fokusera på konkreta medlemsaktiviteter har Hallands läns Fiskevattenägareförbund upplöst sitt länsförbund. Istället har rådslagsmodellen införts för Sveriges fiskevattenägareförbunds medlemmar i Halland. Beslutet konfirmerades i början av september vid en extrastämma. Motivet till beslutet är alltså att, i ett litet län som Halland, fokusera befintliga resurser och insatser på konkreta medlemsaktiviteter. Innebörden är att länsaktiviteterna istället kommer att genomföras som rådslags- och inspirationsträffar i riksförbundets regi. En kontaktkommitté för länet utsågs vilken kommer att utgöra bollplank mot Förbundet vid bland annat planering av rådslag, inspirationskvällar och övriga medlemsaktiviteter. Då de halländska medlemmarna redan idag är direktanslutna till Sveriges Fiskevattenägareförbund innebär förändringen ingen större skillnad i sak men kan förhoppnings-

fiskevattenägarna

vis innebära en nytändning i det lokala medlemsarbetet. Parallellt med extrastämman påbörjades också planering av riksförbundsstämman 2016 där Halland står som värd. Tidpunkten för stämman har fastställts till 27 - 28 maj och platsen blir Ästad Vingård i Varbergs kommun.

Signalkräftan och unionslistan

Det står fortfarande skrivet i stjärnorna vilka konsekvenser EUs förordning om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva och främmande arter kommer att få för våra svenska signalkräftar. EUs medlemsländer kommer under november att enas om och rösta fram en gemensam lista över särskilt oönskade invasiva arter, den s.k. IAS-listan (unionslistan). Unionslistan kommer att omfatta ca 50 arter. Dessa arter kommer att bli föremål för långtgående restriktioner där utrotning är yttersta målet.

Enligt vad vi har erfarit tycks det finnas ett starkt intresse från en klar majoritet av EU-länderna att lista signalkräftan. Sverige och Finland är de enda nationer som har motsatt uppfattning och där signalkräftan har stor kommersiell betydelse.

Havs- och vattenmyndigheten ansvarar tillsammans med Jordbruksverket för den konkreta beredningen av frågan. Huvudansvariga regeringsdepartement är näringsdepartementet och miljö- och energidepartementet. Sveriges arbetar i första hand för att signalkräftan ska hållas utanför listan och har i processen framfört och skickat in underlag som förklarar signalkräftans kommersiella betydelse och övriga värde. Responsen från kommissionen har blivit att Sverige i så fall får begära undantag om signalkräftan hamnar på listan. Våra myndigheter försöker nu uttolka vad ett eventuellt undantag innebär för förutsättningarna att fortsatt nyttja och förvalta signalkräftan som landsbygdsresurs. Undantagen från unionslistan tycks vara generella för alla arter d.v.s. skräddarsys inte för en specifik art. Förutsättningar som följer med ett undantag är att arten ska vara omöjlig att utrota men landet ska ha en bra plan för hantering av dess negativa konsekvenser och det har Sverige redan idag beträffande signalkräftan. Förbud mot ytterligare spridning av arten ingår och i signalkräftans fall även stopp för utsättningar i vatten där den redan är etablerad. Ett fiske av arten tillåts, i som det sägs, utrotningssyfte.

Sveriges Fiskevattenägareförbund håller fortlöpande kontakten med och framför starka argument till berörda myndigheter och departement om signalkräftans stora värde för landsbygdens näringar, kultur, rekreation och livskvalitet. Budskapet är att konsekvenserna av den aktuella EU-förordningen, oberoende av var det hela landar till slut, inte får innebära några påtagliga begränsningar i nuvarande nyttjande av landsbygdsresursen signalkräfta.

Möte med nationella vattenbruksrådet

Nationella vattenbruksrådet träffades på Jordbruksverket i början av september. Frågor som diskuterades var bland annat signalkräftan och unionslistan över särskilt oönskade invasiva arter och den framtida hanteringen av fisksjukdomen BKD. Jordbruksverket presenterade en attitydundersökning som gjorts över vattenbruk och vattenbruksprodukter och visade även ett utkast till en ny länsstyrelsegemensam blankett för ansökan om odlingstillstånd vad avser den delen av prövningen som berör fiskerilagstiftningen. Från Havs- och vattenmyndighetens horisont meddelades att en tillsynsvägledning för vattenbruket kommer att vara klar vid årsskiftet. Det

fiskevattenägarna

nya havs- och fiskeriprogrammets omfattning och stödmöjligheter för vattenbruket presenterades och dessutom gjordes en avstämning av de åtgärder som pågår inom ramen för den nationella handlingsplanen för svenskt vattenbruk.

Information gavs om att Vattenbrukarnas Riskförbund hade upphört och att vattenbruksnäringen nu är uppdelad på ett flertal organisationer; Skaldjursodlarna, Matfiskodlarna, De recirkulerande odlarna och Sättfiskodlarna. Det framkom också att en nationell vattenbrukskonferens planeras och att denna preliminärt kommer att hållas i Sundsvalls/Härnösandstrakten i början av februari 2016.

Strandskyddsdelegationen på besök

Strandskyddsdelegationen tillsattes 2013 av den dåvarande regeringen. Delegationens uppdrag har varit att utföra och samordna en informations- och kunskapsinsats när det gäller frågor som berör tillämpningen av strandskyddsreglerna. Dessutom att verka för att tillämpningen av strandskyddsreglerna effektiviseras i samhällsplanerings- och byggprocessen. Strandskyddsdelegationen ska slutredovisa sitt uppdrag till regeringen i slutet av 2015 och kommer därefter att upplösas.

I mitten av september besökte delegationens ordförande, Lärke Johns, och kommitté-sekreteraren, Johanna Ersborg, Sveriges Fiskevattenägareförbunds kansli. Syftet med mötet var att Strandskyddsdelegationen önskade ta del av våra reflektioner och erfarenheter kring tillämpningen av strandskyddsreglerna men också få en beskrivning från vår horisont av relevanta perspektiv på strandskyddsfrågan i stort.

Strandskyddsdelegationen besöker förbundet på Lilla Böslid

Vid mötet fick jag möjlighet att presentera vårt förbund och dess värdegrund samt på ett pedagogiskt sätt beskriva den enskilda fiskerätten och de förutsättningar som behövs för att näringsverksamhet ska kunna växa fram och utvecklas kring gårdarnas fiskevatten. Pudeln kärna i sammanhanget är ju en strandskyddslagstiftning som medger etablering och utveckling av småskalig fisketurism på landsbygdsfastigheterna. Vårt huvudspår är att gårdbaserad fisketurism som modern fiskerinäring ska ha samma lagstadgade undantag från strandskyddet som det traditionella yrkesfisket, men vilket framkom vid dialogen, resultatet är det viktigaste.

fiskevattenägarna

Kan frågan lösas genom en mer flexibel hantering av LIS verktyget (Landsbygdsutveckling i strandnära lägen) eller via ett nytt särskilt skäl för dispens som berör näringsverksamhet baserat på enskilda fiskevatten eller landsbygden i stort är vi förstas inte främmande för en sådan lösning.

Mötet var trivsamt och konstruktivt inte minst i den meningen att delegationens representanter visade ett mycket stort intresse att inhämta kunskap om fiskerätten, förvaltningen av enskilda fiskevatten och den näringsverksamhet som bedrivs utifrån fiskevattnet som produktionsmedel. Man betonade att Strandskyddsdelegationens uppdrag inte är att ta fram lagändringsförslag. I den slutrapport som överlämnas till regeringen kommer man emellertid att beskriva relevanta perspektiv på strandskyddsfrågan som framkommit under utredningstiden och där får vi nu in Sveriges Fiskevattenägareförbunds verklighetsförankrade åsikter.

Strandskyddsdelegationen tipsade också om ett par webbmaterial som kan vara av intresse för våra medlemmar. Dels en webbutbildning som riktar sig till allmänheten och förklarar strandskyddsreglerna och deras syfte på ett lättillgängligt sätt <http://strandskydd.onlineacademy.se/external/player/view/542> och dels ett webbseminarium som behandlar LIS-planering *Strandnära lägen – en resurs för landsbygdsutveckling* <http://www.media-server.com/m/p/xz5vvs9g>

I sammanhaget kan nämnas att regeringen under sommaren tillsatt en parlamentarisk sammansatt kommitté *En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder* (2015:73). Johan Persson, kommunalråd i Kalmar, är ordförande och uppdraget ska slutredovisas 31 januari 2017. Kommittén ska bland annat lämna förslag till inriktning och utformning av en sammanhållen politik för en långsiktig utveckling i Sveriges landsbygder. Av direktiven framgår särskilt, vilket är både förvånande och beklagligt, att kommittén inte ska utvärdera eller föreslå ändringar av strandskyddslagstiftningen.

Den framtida laxförvaltningen i fokus

Eftersommaren och hösten har präglats av en lång rad av möten och seminarier om laxen. Sedan havsfisket efter lax fasades ut för några år sedan har uppvandringen ökat rejält i många av Östersjöns naturlaxälvar och hur laxresursen ska förvaltas och fördelas i älv kontra kustfisket är nu föremål för omfattande diskussioner. En viktig del i diskussionen är hur man ska säkra upp en gynnsam beståndsutveckling i de fortfarande svaga vildlaxälvarna.

Flertalet laxmöten bottnar i det regeringsuppdrag som Havs- och vattenmyndigheten har under 2015 att ta fram förslag på hur förvaltningen av lax och öring i svenska vatten bör utvecklas och utformas. HaV har anordnat kustvisa workshops över hela landet där intresse- och branschorganisationer har haft möjlighet att diskutera och ge sin syn på hur förvaltningen ska se ut framöver. Sveriges Fiskevattenägareförbund har haft representation vid de workshops som genomförts i Gävle, Mörrum och Göteborg. Det förvaltningsförslag som HaV tar fram kommer inte att remissbehandlas innan det slutredovisas till regeringen vilket ska ske senast den 5 november 2015.

Det är sannolikt att HaVs förslag kommer att förordna en utvecklad älvspecifik förvaltning vad gäller laxen. En förvaltning som ger möjlighet att skraddarsy regler och åtgärder för varje

fiskevattenägarna

specifik laxstam. Det ligger i linje med Förbundets uppfattning om lokal förvaltning genom fiskevårdsområden. Emellertid är det nödvändigt med en utökad samverkan mellan fiskevårdsområden och samfällighetsföreningar i samma vattendrag och gärna en öppning för lokal förvaltning i kustområden invid mynningen för att möjliggöra en heltäckande älvspecifik förvaltning. Fiskevårdsområden måste också bildas på sträckor av vattendrag där det saknas lokal förvaltning idag.

I mitten av september arrangerade Sveaskog ett mycket proffsigt och välbesökt laxseminarium i Mörrum på temat *Laxfiskets potential för tillväxt i Sverige*. Seminariet innehöll medverkan och anföranden av flera prominenta gäster däribland kungen och landsbygdsministern. Flera organisationer och myndigheter gav sin syn på hur laxfisket och laxförvaltningen bör utvecklas i synnerhet för att främja fisketurismen och generera arbetstillfällen på landsbygden.

En bit in i oktober håller Kungliga Skogs- och Lantbruksakademin (KSLA) ett laxseminarium vilket är mer specifikt inriktat på förvaltnings- och fiskevårdsåtgärder.

EU stöden öppnas under hösten

I slutet av augusti remissbehandlades Jordbruksverkets förslag till föreskrifter om företagsstöd, projektstöd och miljöinvesteringar samt stöd för lokalt ledd utveckling. Föreskriften omfattar både villkor för ansökan, stöd och utbetalningar och är gemensam för landsbygdsprogrammet 2014-2020, havs- och fiskeriprogrammet och programmen för lokalt ledd utveckling 2014-2020.

I samma veva öppnades möjligheten att söka företagsstöd och de flesta projektstöd inom landsbygdsprogrammet. Havs- och fiskeriprogrammet ligger lite efter. Programmet godkändes av EU-kommissionen först i mitten av augusti och ska enligt planerna öppnas upp för ansökningar under november månad. Beträffande Lokalt ledd utveckling (LLU) har den tidigare uppgivna öppningsplanen blivit försenad. Handläggning av ansökningar och prioritering av projekt kan tidigast påbörjas under mars 2013.

Ny övervakningskommitté utsedd

EU kräver att det ska finnas en s.k. övervakningskommitté för varje stödprogram. Regeringen har nyligen utsett ledamöter till övervakningskommittén för Havs- och fiskeriprogrammet 2014-2020. Kommittén kommer att utgöras av 20 ledamöter fördelat på fiskets organisationer, miljöorganisationer och myndigheter. Elisabeth Backteman, som är statssekreterare hos landsbygdsministern på näringsdepartementet, kommer att vara kommitténs ordförande.

Övervakningskommittén uppgifter är att fortlöpande kontrollera resultatnivån för programmet och att det genomförs effektivt. Sveriges fiskevattenägareförbund finns med i kommittén som har sitt första sammanträde i början av oktober. Vid mötet kommer bland annat urvalskriterierna för programmet att godkännas.

fiskevattenägarna

Länsfiskekonferens i Kalmar

Länsstyrelsernas fiskerikonsulenter samlas årligen till en gemensam konferens någon stans i Sverige. I år var länsstyrelsen i Kalmar värd för arrangemanget vilket hölls i början av september på anrika stadshotellet i Kalmar. Sveriges Fiskevattenägareförbund medverkade och höll ett pass där förbundets nuvarande verksamhet presenterades och där några aktuella frågor lyftes. Däribland strandskyddet, förvaltningen av fiskevatten med fritt handredskapsfiske samt signalkräftan och EU-förordningen om invasiva främmande arter.

Några länsstyrelser tog upp problematiken kring att funktionärer i landets fiskevårdsområden på många håll är ålderstigna och att det är svårt att få in nya och yngre personer i det ideella förvaltningsarbetet. Ämnet är kopplat till utglesningen av landsbygden i stort och föranledde en stunds diskussion.

Rapport om naturliknande fiskvägar

Havs- och vattenmyndigheten har tagit fram en rapport som sammanställer och funktionsbedömer drygt 160 stycken naturliknande fiskvägar i södra Sverige. Målsättningen med undersökningen har varit att kunna dra slutsatser om hur en konstruktion ska utformas för bästa funktion. Den andel av flödet på platsen som passerade genom fiskvägen visade vara den viktigaste faktorn för att skilja ut fiskvägar med god funktion. Ju större andel av vattnet som passerade genom fiskvägen desto sannolikare att fiskvägen bedömdes ha god funktion. Rapporten *Naturliknande fiskvägar i södra Sverige* (HaV rapport 2014:11) kan laddas ned från Havs- och vattenmyndighetens hemsida på följande adress :

<https://www.havochvatten.se/hav/uppdrag--kontakt/publikationer/publikationer/2015-06-30-naturliknande-fiskvagor-i-sodra-sverige.html>

Nytt utbildningsmaterial för fisketillsynsmän

Förbundets arbete med att ta fram ett nytt modernt utbildningsmaterial för fisketillsynsmän är nu inne på sluttampen. Materialet, som författas av vår tidningsredaktör Lars Krögerström, kommer att vara klart strax efter årsskiftet. Utbildningsmaterialet kommer att kryddas med reportage som speglar både fisketillsynsmannens vardag och polis och åklagares synpunkter på hur fisketillsynsmannen ska dokumentera och anmäla brott för att nå framgång i rättsapparaten. Utbildningsmaterialet kommer att finnas tillgängligt i pdf-format och vara avgiftsfritt. Projektet bekostas av HaV via medel för nationella informationsinsatser inom fiskevården.

Fler epostadresser

Antalet personer som finns med på sändlistan för detta nyhetsbrev ökar stadigt. Vi vill självfallet att Förbundets nyhetsbrev ska nå så många funktionärer och medlemmar ute i föreningarna som möjligt. Det är viktigt att sprida informationen om vad som är på gång i fiskevärlden och vilka mått och steg som Sveriges Fiskevattenägareförbund tar i olika näringspolitiska frågor och hur vi utvecklar medlemsnyttan. Därför uppmanar jag Er att samla in epostadresser till både funktionärer och medlemmar i Era föreningar som har intresse av att få vårt digitala nyhetsbrev och övrig medlemsinformation. Det går bra att mejla mig epostadresserna och glöm inte bort att ange namn på person för respektive epostadress.

fiskevattenägarna

Till sist

Siklöjefisket hör hösten till. Enligt min åsikt är en toast med löjrom bland det absolut läckraste som man kan fresta gommen med. Men siklöjan är inte bara rom - glöm inte bort att ta till vara på själva fiskråvaran. Förr i tiden kallades den lilla laxfisken på många håll i landet för *insjöarnas strömming*. I vårt östra grannland har man alltid varit betydligt bättre än oss svenskar på att nyttja sjöarnas skafferi och de flesta fiskarter får tillträde till köksregionen. Denna gång har jag hämtat receptet från en av många förträffliga informationsfoldrar som finska Centralförbundet för fiskerihushållning gett ut genom åren

Siklöjsrullar i mikro

Ingredienser (4 personer)

350-400 g siklöjfiléer
1 nypa salt
1 nypa vitpeppar
1 röd paprikal
1 liten purjolök
Finfördelad persilja

Till buljongen :
2,5 dl vatten
0,5 dl ättika
1 msk rinnande honung
1 nypa salt
5 kryddpepparkorn
5 vitpepparkorn
1 tsk timjan

Gör så här :

Bred ut siklöjfiléerna med skinnet neråt på ett smörpapper. Strö över lite salt och vitpeppar samt mycket persilja. Rulla ihop filéerna och rada upp dem i en smord mikroform. Skär purjolöken och paprikan i skivor och lägg dem i formen. Blanda ihop buljongen och häll den i formen. Lägg på ett lock. Grädda på fyll effekt i 10 minuter. Servera med potatis, rågbröd och rivna grönsaker.

Hösthälsningar !

Thomas Lennartsson

Förbundsdirektör
Sveriges Fiskevattenägareförbund
Lilla Böslid 146, 305 96 Eldsberga
Tel. 0702-708324
Epost. thomas.lennartsson@vattenagarna.se
Hemsida. www.vattenagarna.se